

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om samhällstjänst och vissa därtill hörande lagar

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 144/1996 rd med förslag till lag om samhällstjänst och vissa därtill hörande lagar. Riksdagen, som i ärendet mottagit lagutskottets betänkande nr 15/1996 rd, har förkastat förslagen till lag om ändring av

8 § lagen om ersättning för brottskador av statsmedel och till lag om ändring av 1 § lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter och antagit följande lagar:

Lag

om samhällstjänst

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Samhällstjänst

Samhällstjänst är ett straff som döms ut i stället för ett ovillkorligt fängelsestraff. Den omfattar minst 20 och högst 200 timmar regelbundet, oavlönat arbete som utförs under övervakning.

Högst fem timmar av ett samhällstjänststraff kan dock avtjänas så att service avsedd att minska rusmedelsproblem anlitas på ett sätt som Kriminalvårdsföreningen godkänner.

2 §

Verkställighet av samhällstjänst

För verkställigheten av samhällstjänsten svarar Kriminalvårdsföreningen.

3 §

Dömande till samhällstjänst

En gärningsman

- 1) som döms till fängelse,
- 2) för vilken fastställs ett gemensamt fängelsestraff, eller
- 3) för vilken det bestäms att ett villkorligt fängelsestraff helt eller delvis skall verkställas

döms till samhällstjänst i stället för ett ovillkorligt fängelsestraff som är utdömt för en viss tid, högst åtta månader, om inte ovillkorliga fängelsestraff, tidigare samhällstjänststraff eller andra vägande skäl skall anses utgöra hinder för att ett samhällstjänststraff döms ut.

Vad 7 kap. 6—8 §§ strafflagen stadgar om bestämmande av ett gemensamt straff för

den som redan har dömts till fängelsestraff skall också tillämpas om han har dömts till samhällstjänst. Vid tillämpning av 7 kap. 6 § strafflagen jämställs en dom som avser samhällstjänst med en dom som avser ett ovillkorligt fängelsestraff.

Samhällstjänst kan inte bestämmas som gemensamt straff för brott, om ett ovillkorligt fängelsestraff redan har bestämts för något av dem i samma eller högre rättsinstans.

4 §

Samtycke och lämplighet

För att gärningsmannen skall kunna dömas till samhällstjänst krävs att han har samtyckt till att utföra sådan och att det kan antas att han kommer att klara av den.

5 §

Tidpunkt för verkställigheten

Verkställigheten av samhällstjänsten skall inledas utan dröjsmål, och tjänstgöringen skall slutföras inom ett år från det domen blev verkställbar, om inte något annat följer av 6 § 2 mom. eller 9 § 2 mom. Om tjänstgöringen har avbrutits på grund av att den dömde misstänks för att grovt ha brutit mot villkoren för tjänsten eller på grund av att åklagaren har meddelat att den dömde kommer att åtalas för ett nytt brott, men domstolen dock tillåter att tjänstgöringen fortgår, inräknas i maximitiden på ett år inte den tid under vilken tjänstgöringen har varit avbruten.

Verkställigheten kan på grundvalen av tingsrättens dom påbörjas innan domen har vunnit laga kraft, om den dömde samtycker till verkställigheten och har nöjt sig med domen till den del han har dömts till samhällstjänst.

Samhällstjänst preskriberas på samma sätt som motsvarande fängelsestraff enligt 8 kap. strafflagen.

6 §

Tjänstgöringsplan

För utförande av samhällstjänsten fastställer Kriminalvårdsföreningen en tjänstgö-

ringsplan med ett detaljerat tidsschema och övriga villkor för samhällstjänsten.

Kriminalvårdsföreningen kan av särskilda skäl med högst tre månader i sänder förlänga den tid inom vilken samhällstjänsten enligt tjänstgöringsplanen skall utföras. Tiden får inte heller då den förlängts på detta sätt överstiga ett år och tre månader.

7 §

Tjänstgöringsvillkor

Den som har dömts till samhällstjänst skall, med iakttagande av den tjänstgöringsplan som har fastställts för honom och de föreskrifter och anvisningar som har meddelats honom, samvetsgrant utföra de uppgifter som han har ålagts.

Om den dömde handlar i strid med tjänstgöringsplanen eller andra villkor, skall Kriminalvårdsföreningen ge honom en muntlig eller skriftlig anmärkning.

8 §

Grovt brott mot tjänstgöringsvillkoren

Om den dömde inte börjar utföra samhällstjänsten eller om han avbryter den eller på något annat sätt grovt bryter mot villkoren för tjänsten, skall Kriminalvårdsföreningen utan dröjsmål anmäla saken till allmän åklagare. Samtidigt skall Kriminalvårdsföreningen förbjuda att samhällstjänsten inleds eller bestämma att utförandet av tjänsten skall avbrytas.

Om samhällstjänsten enligt åklagarens bedömning skall förvandlas till fängelse, skall han utan dröjsmål yrka det vid den domstol inom vars domkrets den till samhällstjänst dömde bor eller stadigvarande vistas, som i första instans har avgjort det brottmål i vilket samhällstjänsten dömdes ut eller som prövar ett åtal för ett brott som den dömde har begått. Vid behov skall åklagaren bestämma att en undersökning skall utföras i saken.

Om domstolen anser att den dömde grovt har brutit mot villkoren för tjänsten, skall den förvandla den utförda delen av samhällstjänsten till ett ovillkorligt fängelsestraff som inte får vara kortare än fyra dagar.

9 §

Hinder för utförande av tjänsten

Kan samhällstjänsten av någon annan orsak än en som nämns i 8 § inte utföras inom den maximitid som anges i 5 § 1 mom, skall Kriminalvårdsföreningen underrätta allmänna åklagaren om saken. Åklagaren för saken till den domstol som avses i 8 § 2 mom.

Domstolen får förlänga den tid inom vilken tjänstgöringen skall verkställas eller förvandla den utförda delen av samhällstjänsten till ett ovillkorligt fängelsestraff. Av särskilda skäl kan den redan utförda tjänstgöringen anses som fullt avtjänat straff.

10 §

Förfarande vid förvandling till fängelsestraff

När ett mål som avses i 8 eller 9 § behandlas är tingsrätten domför också med ordföranden ensam. Om domstolen anser att målet skall behandlas av en fulltalig domstol, skall det överföras till en sådan behandling.

Innan målet avgörs skall svaranden få tillfälle att bli hörd. Om svaranden är frånvarande när domen avkunnas, skall han omedelbart underrättas om vilken dag målet avgjordes och om domstolens avgörande och dessutom tillsändas fullföljdsanvisningar. I övrigt skall i tillämpliga delar iakttas vad som stadgas om rättegång i brottmål.

11 §

Nytt fängelsestraff

Om åklagaren beslutar att åtala en person som utför samhällstjänst för ett brott som enligt åklagarens bedömning kan medföra fängelsestraff, kan åklagaren underrätta Kriminalvårdsföreningen om saken i syfte att förbjuda verkställigheten av tjänstgöringen. Kriminalvårdsföreningen skall när den har fått meddelandet förbjuda att tjänstgöringen inleds eller fortsätts.

När en person som tidigare har dömts till samhällstjänst döms till ett ovillkorligt fängelsestraff som är separat från detta straff, kan domstolen samtidigt förbjuda att verkställigheten av samhällstjänsten inleds eller fortsätts. När domstolen förbjuder verkställigheten av en tidigare utdömd samhälls-

tjänst skall den bestämma att den återstående delen av samhällstjänsten skall avtjänas som fängelse.

När ett gemensamt ovillkorligt fängelsestraff har dömts ut tillsammans med en tidigare utdömd samhällstjänst i de fall som avses i 7 kap. 6, 7 eller 8 § strafflagen, får verkställigheten av samhällstjänsten inte längre fortgå.

Ett beslut genom vilket verkställigheten av en tidigare utdömd samhällstjänst har förbjudits och ett förbud om vilket stadgas i 3 mom. skall iakttas även om det överklagas.

12 §

Avdrag på grund av ett verkställt straff

Om en dom som avser samhällstjänst har gått i verkställighet fastän den inte har vunnit laga kraft och domen med anledning av ändringssökande ändras till fängelse, skall justitieministeriets fängenvårdsavdelning från fängelsestraffet dra av den tid som motsvarar den del av straffet som redan har verkställts som samhällstjänst.

Ett motsvarande avdrag skall göras när domstolen har förbjudit att samhällstjänsten verkställs men inte har bestämt längden av den del av straffet som skall verkställas som fängelse, eller när en del av det gemensamma fängelsestraffet har avtjänats i form av samhällstjänst.

Fängenvårdsavdelningen skall från ett gemensamt samhällstjänststraff dra av den andel som tidigare har utförts i form av samhällstjänst. Från ett gemensamt samhällstjänststraff skall också dras av en tid som motsvarar den del av straffet som har avtjänats som fängelse.

Vid beräkandet av avdraget iakttas samma förvandlingsrelation mellan fängelse och samhällstjänst som iakttogs när samhällstjänsten fastställdes. När avdraget räknas ut används det förvandlingssätt som är fördelaktigast för den dömd.

13 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

14 §

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

De förordningar som utfärdats med stöd av 12 § lagen om försöksverksamhet med sam-

hällstjänst (1105/90) förblir fortfarande i kraft när nämnda lag upphör att gälla.

När denna lag har trätt i kraft tillämpas inte 13 § 3 mom. lagen om försöksverksamhet med samhällstjänst.

Lag**om ändring av 2 kap. 1 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 kap. 1 § 1 mom. strafflagen, sådant det lyder i lag av den 21 januari 1983 (67/83), som följer:

2 kap.

Om straffen

1 §

Allmänna straff är fängelse, samhällstjänst, böter och ordningsbot.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av straff

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 2 kap. 1 a § lagen den 19 december 1889 om verkställighet av straff, sådant detta lagrum lyder i lag av den 19 april 1991 (703/91), ett nytt 4 mom. som följer:

2 kap.

Allmänna stadganden om fängelsestraff och om förvandlingsstraff för böter

1 a §

Om ett gemensamt samhällstjänststraff
döms ut i stället för ett fängelsestraff som

har gått i verkställighet och ett fängelsestraff
som döms ut för ett annat brott, skall verk-
ställigheten av fängelsestraffet upphöra ome-
delbart när meddelande om det gemensam-
ma straffet har erhållits.

Denna lag träder i kraft den 1 januari
1997.

Helsingfors den 3 december 1996

